

CONTINUUM NATURALE

El Parc de Collserola entra a la ciutat per la porta de Sant Genís, i ho fa amb la frescor, la humitat i els dolls d'aigua. L'aigua i el sòl produeixen l'horta, fan florir els colors i créixer l'ombra dels arbres.

Cal potenciar tant els camins d'aigua a la vista; basses, canals i sèquies de reg per hortes i jardins interiors; com els que no es veuen; l'aigua ecològica: aigua subterrània que omple el subsòl i permet vegetació frondosa. Hem de preveure camins permeables i camins aquàtics plantats amb espècies hidròfiles: joncs, iris, litrims, bogues, alocs, ranuncles...

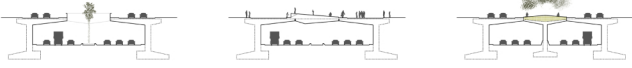
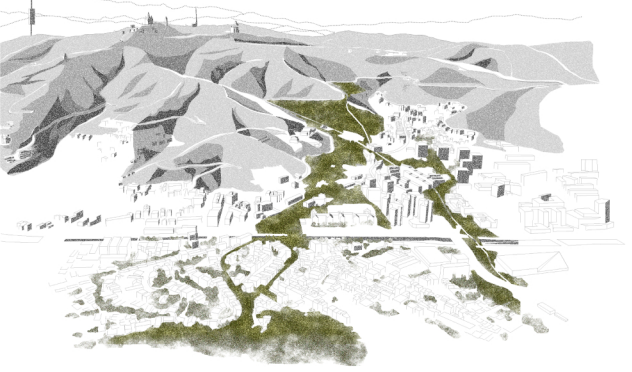
En els recorreguts d'aigua i verd el freixe (*Fraxinus angustifolia*) serà el referent, l'indicador del camí, tot acompanyant d'oms (*Ulmus resista*), trobarà els ledoners (*Celtis australis*) i deixarà algun roure (*Quercus pubescens*) de la muntanya.

El *continuum naturale* de la serralada de Collserola compta amb la vegetació autòctona que entra a la ciutat, i que s'utilitza a les zones verdes. El freixe (*Fraxinus angustifolia*), serà l'espècie referent per a l'actuació, tot i que no l'única espècie: Roures, ledoners, oms, castanyers, avellaners, ... es proposen per acompanyar.

L'ordenació dels horts, tant necessària, tindrà com a base reguladora el sistema de reg, canals, comportes i sèquies. Igualment, els patis interiors d'edificis i dels masos antics i emblemàtics poden ser distribuïts i ordenats pel funcionament dels sistemes de reg per gravetat.

La conjunció natural i antòpica es resol amb una zona d'estada convertida en *arboretum* al costat del Patronat Ribas. No és una col·lecció d'espècies exòtiques, proposem una col·lecció d'espècies hortícoles i fructíferes de varietats antigues, en perill d'extinció, un *arboretum* que recuperi la memòria històrica agrícola de la zona, un equipament científic que ajudi a recuperar olores, gustos i colors de fruites i verdures, un espai on els propis estudiants puguin ajudar als estudis botànics i científics d'aquest banc de recuperació genètica.

Els corredors verds així recreats suposen una nova via de connexió entre les espècies existents, entre la zona urbana, zona agrícola i zona natural. La recuperació d'amfibis i l'increment d'hàbitats per ocells es pot aconseguir fàcilment amb les actuacions proposades. D'altra banda per evitar l'entrada de senglers a horts i carrers, la disposició de paviments dissuasors ajudarà al control d'aquests.

Secció tipus de la Ronda en el tram de la Vall d'Hebron (1.13)

Proposta de cobertura de Ronda amb sistemes lleugers (1.13)

Proposta de cobertura de Ronda amb sistemes pesats (1.13)

Interior (1.1)

Horta al torrent del Bacallà (1.2)

Arboretum de varietats antigues (1.3)

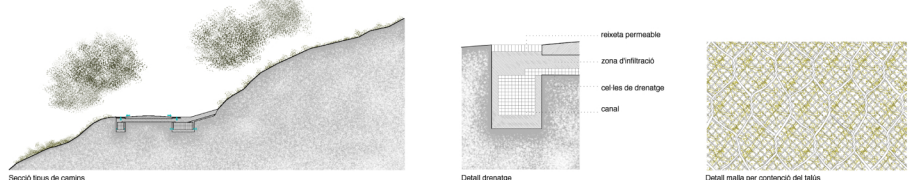
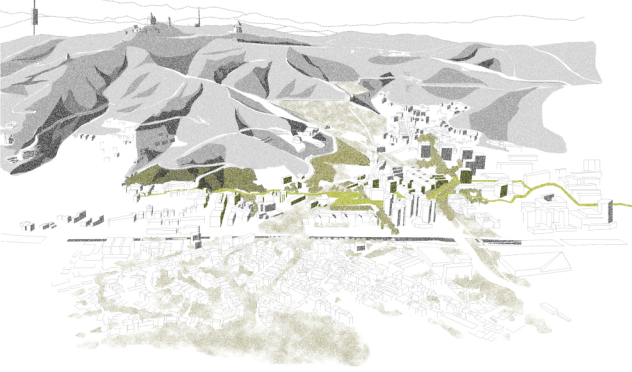
Accés al Parc de la Creueta del Coll (1.4)

CONNECTIVAT I TRANSVERSALITAT

Cal reconèixer l'estructura física del barri per a potenciar-ne la seva connectivitat. Donada la seva ubicació al voltant de torrents, sempre ha estat difícil la relació transversal, paral·lela al passeig de la Vall d'Hebron. El tancament del recinte hospitalari l'ha fet encara més difícil. Proposem obrir camins per a vianants que supleixin aquesta manca, fent més amigable la relació entre barris.

Els camins que posen en relació la ciutat amb el parc han de ser escassos per a no fomentar l'accés a aquest. El futur tram del Camí de les Algües haurà de recollir aquests camins completant els circuits per a vianants. Només es proposen dos accessos al parc; un a través de la nova passera i connectant amb el camí de la Font del Bacallà, i l'altre sobre la Font del Roure, obrint un petit túnel sota l'Arrabassada a l'altura de la Font de la Tenebrosa.

La premissa per a tota l'actuació consisteix en dotar de permeabilitat el sòl i el subsòl del territori. L'aigua és bàsica per al desenvolupament de la vida, i en aquesta actuació ha de trobar el seu lloc, l'hem de mantenir, guardar i posar-la a disposició del verd. No ens podem permetre fer-la fora, i evacuar-la lluny del nostre abast. L'aigua és un bé molt preuat, cal retornar-li tots els seus valors i saber-los apreciar: estètics, ambientals, productius, ... Per això disparem de diferents tècniques de recuperació de l'aigua, tant superficial (cunetes, canals, basses...) com en profunditat (cunetes drenants, paviments permeables, parterres filtrants, ...)

Secció tipus de camins

Detall drenatge

Detall malla per contenció del talús

Perllongament del c/ Samarita (2.1)

Creuament dels darreres del Patronat Ribas fins al c/ Judes (2.2)

Creuament des del c/ Judes fins al Patronat Ribas (2.3)

Al costat de Can Figuerola (2.4)

Accés al recinte Hospitalari Sant Rafael (2.5)

Recinte Hospitalari Sant Rafael (2.6)

Interior recinte hospitalari Residència (2.7)

Interior recinte hospitalari Residència s.w. d'arrere (2.8)

Arribada a Montbau (2.9)

RECONeixEMENT I POSADA EN VALOR DEL PATRIMONI

Sant Genís dels Agudells és l'únic nucli històric situat a la vessant barcelonina de la Serralada de Collserola. L'església fundada al segle X, roman activa i rodejada d'un nucli petit d'origen rural que inclou Can Safont. El cementiri és un espai recomanable tant per les seves vistes com per l'atmosfera tranquil·la que s'hi respira.

El nucli antic neix prop de la trobada de dos torrents: el de la Font del Bacallà i el de les Fonts de la Tenebrosa i del Roure. És en aquest punt on actualment hi ha el centre cívic de la Casa Grogà. La riquesa amb aigua de l'àrea va afavorir l'assentament de diversos masos dels que encara existeixen Can Piteu, Can Figuerola (actual Museu Palmero) i Can Soler, de característiques molt singulars pel seu entorn natural.

Del Monestir de la Vall d'Hebron, desaparegut definitivament amb la construcció de la carretera de l'Arrabassada, en queden alguns vestigis prop de la benzinera actual. L'any 1930 es va inaugurar el Patronat Ribas destinat a orfenat en un edifici d'Enric Sagnier, actualment dedicada a institut d'ensenyament secundari.

La riquesa patrimonial d'aquest petit barri de Barcelona és poc coneguda i s'hauria de potenciar, bàsicament a partir de l'ús que se'n faci. Can Soler podria acollir el Centre d'interpretació de Collserola, un centre de Natura, una granja-escola, una casa de colònies... Sempre mantenint un ús obert a tots els veïns, com un bar o restaurant.

Can Safont podria acollir totes les entitats del barri, un centre d'interpretació del patrimoni, o altres usos cogestionats per entitats properes com les Universitats. El Patronat Ribas hauria de fer compatible l'ús docent amb altres activitats. La biblioteca, els horts o les pistes, podrien ser llocs de trobada per a tot el barri.

Antiga església, actual Biblioteca, del Patronat Ribas (3.1)

Patronat Ribas (3.2)

Nucli de Sant Genís dels Agudells, any 1928 (3.3-3.4-3.5)

Església de Sant Genís (3.3)

Cementiri (3.4)

Can Safont (3.5)

Restes del Monestir de la Vall d'Hebron (3.6)

Can Figuerola (actual Museu Palmero) (3.7)

Can Soler (3.8)

PORTA CENTRAL DE COLLSEROLA

L'àmbit de Sant Genís-La Teixonera no és només el centre geomètric de la franja de contacte de Collserola amb la ciutat, sinó també el seu centre històric i funcional. L'antic camí de Barcelona a Sant Cugat dona peu al nucli de Sant Genís. La Rebassada és l'actual versió d'aquesta connexió.

Aquesta àrea tan ben comunicada amb la resta de la ciutat a través de vialitat i el transport públic, hauria d'acollir els centres de cohesió de tota l'activitat de la falda de Collserola. En aquest sentit es proposa la creació d'un nou Centre d'Interpretació de Collserola (Can Soler seria un emplaçament idoni) i un mercat a l'aire lliure de proximitat i ecològic que potenciarà la productivitat de les hortes (la cobertura de la Ronda al costat del metro Vall d'Hebron i de l'edifici del mercat municipal seria l'espai apropiat per aquesta activitat).

El conjunt d'elements naturals i patrimonials dels que gaudeix el barri de Sant Genís converteixen aquest barri en un camí educatiu de gran interès. Passar una jornada a la porta central de Collserola conté el desig i el retrobament amb les activitats hortícoles, l'esbarjo a les fonts, el reconeixement de la història de Barcelona, i fins i tot l'activitat comercial al voltant d'aquests valors. I tot això, sense tenir la necessitat d'entrar als àmbits protegits del Parc.

UBICACIÓ D'UN MERCAT A L'AIRE LLIBRE

4.1. Sobre la losa de cobertura de la Ronda

4.2. Temporament sobre la losa construïda

4.3. Temporament sobre la losa construïda

Proposta de cobertura de la Ronda (4.4)

Secció tipus de la Ronda (tram corresponent a l'avinguda Jordà).

Mercat sobre la losa de cobertura de la Ronda davant l'avinguda Jordà i el Mercat de la Vall d'Hebron (4.1)